SUOMEN ILMASTOPANEELI
The Finnish Climate Change Panel

Ympäristövaliokunta 1.12.2023

Ilmastopaneelin lausunto EU:n 2040 ilmastotavoitteen ennakkovaikuttamismuistiosta

Jyri Seppälä
Ilmastopaneelin jäsen
Professori

Vuoden 2040 EU:n ilmastotavoitteiden asettaminen

Komission valmistelussa tärkeää

- EU:n ilmastopolitiikan tavoitteiden tarkistaminen Pariisin ilmastosopimuksen mukaiseksi
- Politiikan arkkitehtuurin ja toimivuuden tarkistaminen
- Tarvittavat hienosäädöt ja korjaukset

Seuraavassa lyhyt kommentti kustakin suhteessa Suomen kantoihin

Globaalisti oikeudenmukaiset EU-tavoitteet 2040

SUOMEN ILMASTOPANEELI
The Finnish Climate Change Panel

EU:n ja Suomen ilmastopaneelien analyysit tavoitteista yhdensuuntaiset

1. Lähtökohtana kummallakin nettopäästöperiaate, eli päästöt ja nielut yhtä aikaa tarkastelussa
2. Suomen ilmastopaneelin reiluusanalyysi EU:lle noudattaa tasajaon periaatetta ja johtaa siitä jäljellä olevan osuuden globaaleista päästöistä ja päästövähennystavoitteen

Analyysi: Pariisin ilmastosopimuksen globaalisti reilu ja 1,5 asteen tavoitteen mukainen nettopäästövähennys edellyttää, että EU saavuttaisi hiilineutraaliuden jo paljon ennen vuotta 2050.

Ilmastopaneelin suositus 2040 tavoitteiksi: 90 % vähennysvaatimus fossiilisille ja prosessiperäisille päästöille ja vähintään 95 % vähennystavoite nettopäästöille.

Taulukko 1. Fossiilisten ja nettopäästöjen vähennysura vuoteen 2050

	2030	2035	2040	2045	2050
Päästöt	**61 %**	76 %	**90 %**	104 %	118 %
Nettopäästöt	**66 %**	81 %	**96 %**	111 %	125 %

Ilmastopaneeli suosittaa, että Suomi ajaa näitä tavoitteita (fossiiliset -90% ja nettopäästöt -95%) ennakkovaikuttamisessaan vuodelle 2040.

Nieluille ja päästöille asetettava selkeät tavoitteet

- Fossiiliset ja prosessiperäiset päästöt 2040 max **490 Mt** (päästövähennys -90% v. 1990, jolloin päästöt olivat **4 900 M**t).
  - Vertailun vuoksi vuonna 2021 päästöt olivat **3 500 Mt.**
- LULUCF-nettonielu vähintään nykytavoitetasolla (**-310 Mt**) mieluiten LULUCF-asetuksen mukaisesti kasvava.
- Lisäksi erillinen tavoite teknologisille nieluille negatiivisten päästöjen luomiseksi (**50 Mt**).
- **Nettopäästövähennystavoitteen lisäksi tarvitaan selkeät erilliset tavoitteet sekä päästöille että nieluille** → edesauttavat vakaata toimintaympäristöä ja edistävät yhteisymmärrystä tarvittavista ilmastotoimista läpi sektorien.
- **Tavoitteen toteuttaminen haasteellista**
  - Oikeudenmukainen, kustannustehokas ja hyvät kannustimet luova ilmastopolitiikka kasvattaa myös teknis-taloudellisia mahdollisuuksia päästövähennyksiin.

Politiikan arkkitehtuuri ja toimivuus 1/2

Ilmastopaneeli yhtyy ennakkovaikuttamiskantaan koskien päästökaupan roolin tärkeyttä ja vahvistamista.

- Kommentti: ensivaiheessa ETS2:ssa hiilen hinta alhainen, eikä auta Suomen 2030 tavoitteiden saavuttamisessa.

Ilmastopaneeli yhtyy näkemykseen, että taakanjakoasetuksen osalta vuoden 2040-tavoitteiden toteuttamisessa on supistettava jäsenvaltioiden välisiä suuria velvoite-erojen supistamiseen.

- Puhtaan energian ratkaisujen halpeneminen luo tähän perustaa.
- Tämä ei kuitenkaan tarkoita etteikö kehittyneimpien maiden tavoitteiden tulisi tiukentua.

Mahdollinen siirtyminen AFOLU-sektoriin ei muuttaisi päästö- ja nielulaskentaa, mutta kokoaisi maatalouden ilmastotoimet yhteen ja paremmin läpinäkyväksi.

- Olennaista on, että AFOLU:lle on selkeät ja nettopäästöpolun mukaiset tavoitteet.
- Tällä hetkellä erityisesti turvemaille olisi kustannusvaikuttavia keinoja, mutta niitä ei toteuteta.

Politiikan arkkitehtuuri ja toimivuus 1/2

Metsänielu ja tekniset nielut käsitelty vajavaisesti.

- Ennakkomuistion ajatus, että Suomen metsien hiilinielut eivät voi toimia päästöjen kompensaationa muille EU:n jäsenvaltiolle on Suomen metsänielun tilanteen valossa lähinnä absurdi.
- Metsien osalta monimuotoisuuden suojelu vaikuttaa hoitotapoihin sitä kautta 2040 nielutarkasteluun.
- BECCS: kannustimet tarpeen, metsäteollisuuden mahdollisuus pysyä päästökaupassa ei ole esillä.

10 suurinta metsä- ja puutuotenielua Euroopassa vuonna 2021

Saksa	- 50,1 Mt,
Ruotsi	- 45,3 Mt,
Espanja	- 41,4 Mt,
Romania	- 32,4 Mt,
Italia	- 29,8 Mt,
Ranska	- 29,1 Mt,
Puola	- 27,0 Mt,
Norja	- 20,4 Mt,
Itävalta	-12,2 Mt,
Suomi	-12,0 Mt

Lähde: Eurostat/EEA

SUOMEN
ILMASTOPANEELI
The Finnish Climate
Change Panel